

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 281. Quid observare debeat Confessarius hominis tentationibus variis
agitati vel tribulati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

in. 16. v. 23. *Hæc mihi sit consolatio libenter vel-
tarere omni mundano solatio*, Tho. de Kempis l.

3. c. 16. Si tamen sentias te fatiscere, confiden-
ter recurre ad Deum. 4. Multa & magna ex
amore Dei pati, dicebat sanctus Ignatius esse
compendiosissimam ad perfectionem viam,
quia anima hic ab omni creatura & solatio suo
abstracta soli Deo affigere se debet.

Q. 281. *Quid observare debeat Confessarius ho- 1906.*
minis tentationibus variis agitati vel tribulati &c. §. 1.
Quomodo resistendum sit tentationibus circa
fidem, iudicia temeraria, cogitationes blasphem-
as, dixi l. 1, à n. 551. Quomodo tentationi-
bus circa castitatem, dixi l. 3. p. 1. n. 914. *Re-*
media valde bona contra præsentem quam-
cunque tentationem suggerit Stoic. l. 2. à n. 169.
præcipua sunt, cogitare Deum iudicem sibi hic
esse præsentem, qui certissimè puniet: tentatio-
nem esse à dæmone, qui idem accusator erit;
jam agi, ut vel Deo vel dæmoni placeas, & utri-
voles placuisse, quando morieris? Si te sentias
velut imparem tentationi, recurre ad Deum
per preces, dicendo, domine, vim patior, respon-
de pro me: Domine adjuva me, saluum fac servum
tuum domine: Domine salva me, pereo: Egone pec-
cabo in conspectu tuo domine? non factam. Si nec
hoc juvet, sensum doloris fac tibi per morsum
linguæ vel pressionem carnis, cogitando, mo-
mentaneum est, quod delectat; æternum, quod cru-
ciat: muta situm corporis; fac aliquid aliud,
quod primò occurrit; converte phantasiam ad
quidvis primò obvium.

§. 2. Si pugnaveris cum tali tentatione, non 1907.
statim iudica te succubuisse, quamdiu enim mo-
lestiam attulit & optasti non habere, ei non
con-

*F. Vide fol.
1074*

consensisti: Monetque Gerson apud Rayn. in Her. Tom. 16. f. 1. pu. 8. n. 38. valde errare illos, qui censent se liberandos importunitate cogitationum fœdarum, blasphemarum, hereticalium aliarumque similibus, si semper eas confiteantur, cùm è contrà sic augeatur timor & magis infigatur tentatio, quæ oblivione ac contemptu meliùs fuisset dissipata.

1908. §. 3. S. Bonav. Opusc. cui titulus, *Remedium defectuum Religiosi*, c. ult. sic habet. *Si de prædestinatione aut præscientia Dei diabolus tibi aliquam tentationem immiserit, sic ei respondeas: quidquid sit de me, certum est te esse damnatum: si autem ego damnabor, & post hanc vitam Deum meum habere non debeo, habebō per totum tempus vitæ præsentis, & tantò ardentius, quantò brevius novero me habiturum. Et tu diabole, si tecum esse oportet, scias, quòd tandem in Dei servitio perseverabo corde, ore, opere, omni membro, omni momento, quamdiu possim. Simili modo procedit Gerson, quem refert Tann. in fine Tr. de Prædest. n. 10. In hac recogitatione, si fortè damnandus est, humiliatus dicit. *Iustus es Domine & rectum iudicium tuum. Non quòd damnationem eligat, absit, quia nec Deus hoc vult ipsum velle, sicut nec peccare nec desperare, dum viator est, dicit potius cum Job, Etiam si me occideris, tamen in te sperabo. Et conversus ad Dominum cum pio & humili affectu, scio inquit, æquissime iudex quoniam damnati in inferno te odiunt, te injustum, te inviduum, te crudelissimum iudicant, te blasphemant, tibi sanctisque omnibus ore rabido maledicunt, scio, quòd illic constitutus (heu me miserum) sic agerem: at verò dum interim affectibus tam effervis & blasphemis careo, amo te, qui solus es amabilis, te iustissimum, te amantissimum, te clementissimum diiudico, te col-
laudo,**

laudo, tibi sanctisque omnibus tuis ore pio benedico, quidquid postremò de me futurum ordinaverit voluntas tua; credo & ore profiteor, quoniam nulla est iniquitas apud te, qui sanctus es in omnibus operibus tuis. Subdit n. 16. Quoniam ignotum est, quos vult inter homines Deus, & qualiter salvos fieri, operandum est bonum, relinquendo Deo judicia in futurum. Hic obiter notandum, non expedire, præsertim apud indoctos, loqui, minùs concionari de hoc mysterio, asserendo aliquos esse prædestinatos, alios à Deo reprobatos, uti monet S. Aug. De dono Persev. c. 22. sed si opus sit de prædestinatione loqui, sic esse loquendum, quòd omnes ex Dei gratia prædestinati esse censeamur.

§. 4. Quosdam fatigat hæc tentatio, an potius vellent hæc vel ista mala, aut etiam damnationem æternam subire, quàm hoc vel illud peccatum committere; & quia non videntur se plenè posse resolvere ad potius subeunda ista mala aut etiam damnationem, timent ne hoc ipso in peccatum consentiant. Gerson Tr. 8. super Magnificat partit. 3. huic tentationi sic obviat: Dicat, inquit, neutrum eligo, displicet peccatum, horreo incendium: nunc incendium non incumbit eligendum. Quòd si vehementius urgeatur aliquis eligere, quid ageret adveniente tali casu prout erat martyrium tempore Tyrannorum, respondeat se humilians sub Deo & S. Angelo ejus, dicatque, dominus non patiat me tentari supra id, quod possum, & si casus eveniret, qualem proponis, spero in Domini bonitate, quòd faceret cum tentatione proventum, ut possem sustinere, vel aliter quàm per peccatum evadere. Caveat igitur arroganter prædicere cum Petro, etiamsi oportuerit me mori tecum, non te negabo, dicat potius, imperfectum meum viderunt oculi tui, sis adju-

AB

1909.

adjutor in opportunitatibus, in tribulatione, aut in talem tentationem me non inducas. Itaque vult Gerson opus non esse alterutram partem positivè eligere, sed excludendam talem comparisonem saltem velut otiosam cogitationem, uti dixi n. 732.

1910. §. 5. Fatigat etiam quosdam tentatio, ut aspicere non audeant res aliquas, licet de se honestas, imò etiam Christum Crucifixum, & si aspiciant, dicunt in se concitari turpes motus aut imaginationes foedas, creduntque se in illa consentire. Non puto cedendum esse his timoribus, sed directè contrà faciendum, permitiendo quidquid inde nascitur, id enim est contra voluntatem, & plerumque nascitur propter illum ipsum nimium timorem. Quare tentatus directè aspiciat talia, aut faciat illa, quæ omitti vult ejusmodi stulta tentatio, alioquin nunquam vincet. & dæmon tandem eò adducet, ut ad omnia sic timeat, atque ita nec confiteri nec communicare audebit, timens ex his similes effectus, quos phantasia vel dæmon similiter causare poterit.

1911. §. 6. Motiva ac modos consolandi hominem tribulatum proponit fuse Lohm. de convers. Apost. p. 2. c. 3. ubi initio docet consolationem debere esse piam, ordinatam, suavem opportunam. Postmodum suggerit motiva speciatim consolandi eos, qui affliguntur, ob tristitiam animi, paupertatem, jacturam bonorum temporalium, detrimentum famæ vel honoris, mortem alicujus, persecutiones, graves tentationes. Ibidem c. 2. §. 9. proponit consolationem personæ interioris afflictæ, & speciatim contra Monialium tentationes, quæ præ-

præcipuè sunt , rædium ob solitudinem religiosam , desolationes internæ , averfio Superiorum , prolapsiones in peccata & defectus.

§. 7. Id. solatio esse debet quibuscunquo & 1912.
ex quacunque causa afflictis , quod afflictio ex amore nostrî immissa sit vel permissa à Deo , eam dirigente in bonum nostrum : ac re ipsa est maximum Dei beneficium , dummodo sciamus applicare nobis & bene uti. Certè tota doctrina Christi consistit in triplici amore , mortis sensuum , abjectionis , afflictationum. Et sicut anima corpori de se mortuo conjungitur , sic mens divina unitur animæ carenti vitâ naturæ & sensuum : item sicuti nemo adit vitam gloriosam , nisi mortuus vitâ naturali , ita nemo inquit vitam spiritualem , nisi defunctus vitâ sensuali , quod fit , si tribulationes patienter admittantur & animosè sustineantur. Si sua defuerit consolatio , sit mihi tua voluntas & justa probatio pro summo solatio , Tho. de Kempis L. 3. c. 16.

Q. 282. Quid observare debeat Confessarius hominis scrupulosi vel meticulosi. R. §. 1. Conscientiæ scrupulosa malum curandique difficultas iis , qui scrupulos experti sunt , tam est evidens , ut ejus meminisse neesse non sit : illis verò , qui nunquam ita afflictifuerunt , tam insolens , ut vix credibilis appareat. Sanè carnis ficina est intolerabilis , amaror vitæ spiritualis , insigne profectus impedimentum , tinea actionum , corporis & potentiarum flagellum , tristitiæ & perturbationis barathrum , cordis ac animi tabes , sæpe tam fera , ut dicitur à morte infelicior censeatur & ad desperationem usque adducere possit , Schorrer Theol. ascet. p. 3. l. 2. c. 6. n. 4. ideoque debet Confessarius erga sic afflictos esse summè patiens & blandus.

§. 2. Quæ sint causæ scrupulorum , an hi sint 1914
uti-